

41. Труды Института книгознания. Т. 2. Праці Кабінету вивчення книги й читача. 36. 1. Библиотека і читач на Україні / за ред. Д. Балики. — Х. ; К. : Держвидав України, 1930. — 240 с.
42. Хроніка // Бібліологічні вісті. — 1926. — № 1. — С. 71—87.
43. Яновский М. Ф. О книге: опыт анализа понятия "книга" / М. Ф. Яновский. — К. : Культура, 1929. — 188 с.
44. Ясинський М. М. В справі української книгознавчої термінології / М. М. Ясинський // Бібліотечний журнал. — 1926. — Ч. 2/3. — С. 12—16.
45. Ясинський М. М. До питання про початок української преси / М. М. Ясинський // Бібліологічні вісті. — 1923. — № 4. — С. 43—46.

В статтє рассматриваются основные аспекты развития журнальной библиографии XVIII — начала XX века. Дан краткий анализ основных журнальных публикаций указанно-

го периода, характеристику первых украинских и европейских журналов. Раскрываются методологические и методические аспекты исследования периодической прессы, вопросы систематизации и классификации журнальных изданий в данный период.

The article reviews the main aspects of journal bibliography XVIII — early XX century. Given a brief analysis of the determinants of journal publications of this period and the characteristics of the first Ukrainian and European magazines. In particular, outlines the methodological and methodical aspects of the study periodicals, issues of systematization and classification of national journals in this time.

Надійшла в редакцію 23 квітня 2013 року

ВИДАТНІ ДІЯЧІ. ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ

УДК 929 Майборода+02(477)(092)

Ніна Березук,
головний бібліограф Центральної
наукової бібліотеки
ХНУ імені В. Н. Каразіна

Алла Соляник,
доктор педагогічних наук,
професор, декан
факультету бібліотекознавства
та інформатики ХДАК

Покоління фундаторів бібліотечної освіти в Україні: до 110-річчя Олександра Артемовича Майбороди (1903—1985)

Висвітлюється життєвий і творчий шлях відомого українського бібліотекознавця Олександра Артемовича Майбороди з нагоди 110-річчя від дня народження.

Ключові слова: українське бібліотекознавство, історія вищої бібліотечної освіти України, Харківська державна академія культури, Олександр Артемович Майборода.

Час неблаганно віддаляє нас від найтрагічнішої сторінки історії — Великої Вітчизняної війни. Діти її солдатів уже старші за своїх батьків. У доросле життя входять їхні правнуки. Чим менше залишається тих, хто пройшов випробування війною, тим дорожчі позовклі солдатські трикутники, їхні спогади, документи про діяльність у довоєнні й повоєнні роки.

Народився Олександр Артемович Майборода 8 серпня 1903 р. на Сумщині в бідній селянській сім'ї. Після закінчення загальноосвітньої (1920) та художньо-керамічної шкіл (1923) був призначений завідувачем Краснопільської районної бібліотеки, яка згодом стала однією із країчих в окрузі. У 1926 р. молодого бібліотекаря відряджають на Перший всеукраїнський з'їзд бібліотечних працівників, у тому ж році округом КП(б) України направив його на факультет політичної освіти, створений у вересні 1925 р. при Харківському інституті народної освіти (ХІНО). У структурі факультету передбачалася книжково-бібліотечна секція, яка вперше в Україні розпочала підготовку кваліфікованих бібліотечних працівників. Улітку 1927 р. на базі книжково-бібліотечної секції було відкрито бібліотечне відділення, яке О. Майборода закінчив у 1930 р., набувши кваліфікацію "організатор-методист бібліотечної роботи і викладач бібліотечних дисциплін". Здобивши випускник одразу вступив до аспіран-

тури Українського науково-дослідного інституту педагогіки, яку закінчує у 1933 р. Тема його наукового дослідження в той час була пов'язана з методикою викладання навчальної дисципліни "Організація книжкових фондів бібліотек". Саме цей курс молодий викладач з 1932 р. читав студентам бібліотечного відділення своєї альма-матер.

ХІНО піддався декільком реорганізаціям: 10 вересня 1929 р. на базі факультету політичної освіти ХІНО було відкрито самостійний вищий навчальний заклад — Харківський інститут політичної освіти (ХІПО). У 1931 р. його було реорганізовано у Всеукраїнський інститут комуністичної освіти (ВУІКО), у структурі якого створено бібліотечний факультет з випусковою кафедрою бібліотекознавства під керівництвом відомого бібліотекознавця Н. Фрідьєвої. Зважаючи на нагальну потребу України в наукових кадрах бібліотечного профілю, восени 1931 р. у ВУІКО при кафедрі бібліотекознавства відкрито аспірантуру.

Про фахову активність і надзвичайні організаторські здібності випускника ХІНО свідчить той факт, що вже в 1931 р. О. Майборода взяв участь у Всесоюзній нараді з бібліотечної роботи (Москва). У тому самому році він надіслав на ім'я заступника народного комісара освіти Н. Крупської рукопис обсягом 112 сторінок з теми "Культурно-масова робота в приміських потягах", вважаючи важливим розвиток цього

напряму освітньої роботи з населенням. Після закінчення аспірантури молодий науковець повністю занурився у навчально-виховну, дослідницьку, організаційно-методичну роботу, наполегливо працюючи на посадах асистента, згодом викладача кафедри бібліотекознавства. Упродовж 1930—1935 рр. він неодноразово організував в Москві зустрічі кращих випускників бібліотечного факультету ВУІКО з Надією Костянтинівною Крупською та сестрою В. І. Леніна — Марією Ільїнічною Ульявною. За спогадами О. Майбороди, під час цих зустрічей у неформальній обстановці обговорювалися проблеми підготовки бібліотечних кадрів, напрями покращення бібліотечного обслуговування, молоді фахівці мали унікальну можливість читати рукописи праць В. І. Леніна про організацію бібліотечної справи.

З 1935 р. О. Майборода успішно долає шаблі кар'єрного зростання: старший викладач, доцент, завідувач кафедри, декан. У тому ж році ВУІКО був реорганізований в Український бібліотечний інститут (УБІ), який у 1939 р. перейменовано в Харківський державний бібліотечний інститут (ХДБІ). З 1938 по 1941 рр. О. Майборода — заступник директора з науково-навчальної роботи цього вишу. Вимоги часу потребували не лише змін у назві вищого навчального закладу, а й суттєвого поліпшення змісту й організації підготовки бібліотечних фахівців. Це був один із найдраматичніших періодів в історії українського бібліотекознавства — період репресивних переслідувань і викриття "буржуазного націоналізму". Можна лише уявити, яких зусиль докладали керівники інституту, щоб за таких умов зберегти колектив його викладачів, забезпечити високий рівень якісної підготовки кваліфікованих фахівців для бібліотек.

Ще студентом, а згодом аспірантом О. Майборода друкував свої перші статті в журналах "Політосвітник", "Красный библиотечарь", "Библиотека у соцбудівництва", у виданнях ВУІКО, брав активну участь у численних нарадах та конференціях з питань удосконалення бібліотекознавства, що відбувалися в Москві, Ленінграді, Києві та Харкові. Згодом ускладнюється тематика наукових досліджень Олександра Артемовича. За висновком авторитетних вчених — завідувача кафедри бібліотекознавства Н. Фрідьєвої, професора А. Зільберштейна та доцента М. Фельдштейна ще до початку Великої Вітчизняної війни О. Майборода написав наукове дослідження на тему "Вивчення читачів масової бібліотеки", рівноцінне кандидатській дисертації. Але захистити цю працю йому не судилося. Ініціативний та енергійний адміністратор — він багато часу присвячував управлінській діяльності, зокрема громадській роботі в бібліотечній комісії Наркомосу, підготовці документів, пов'язаних з реформою бібліотечної мережі, визначенням напрямів та резервів удосконалення бібліотечної освіти в Україні. У травні 1938 р. О. Майбороду як досвідченого організатора бібліотечної освіти делегували до участі в роботі Першої наради працівників вищої школи СРСР.

Нагальна потреба бібліотечних фахівців зумовлює збільшення обсягів прийому абітурієнтів, введення підготовки спеціалістів без відриву від виробництва. З 1 вересня 1934 р. наказом Наркома освіти УСРР від 24.01.1934 р. у Києві створюється філія ВУІКО, відкривається вечірній бібліотечний факультет, на якому майбутні фахівці здобували освіту без відриву від виробництва з трирічним терміном навчання. Уже на 1934/1935 рр. план набору ВУІКО становив 500 осіб (з них 100 — на вечірній факультет), упроваджується курсова система перепідготовки завідувачів районними бібліотеками, викладачів бібліотечних дисциплін технікумів. Серед перших випускників ВУІКО були відомі з часом бібліотекознавці, керівники різних рівнів бібліотечної галузі — Є. Дерман, О. Грибченко, Г. Презинтер, М. Фельдштейн, О. Майборода, П. Уманська та ін.

У 1935 р. Олександр Артемович зустрів свою долю. Випускниця ВУІКО Олександра Олександрівна Родіна стала його першим і єдиним коханням, з нею він прожив понад 60 щасливих років. Одержавши призначення на роботу в Книжкову палату України, вона понад 30 років присвятила справі розвитку державної бібліографії, стала провідним фахівцем-бібліографом, завідувачем відділу, автором фундаментальних бібліографічних покажчиків.

Про обсяги підготовки бібліотечних фахівців першим в Україні бібліотечним вищим навчальним закладом свідчать службові документи декана О. Майбороди, що збереглися в сімейному архіві. Згідно зі "Списком випускників бібліотечного факультету з 1928 по 1935 р. з призначенням їх на виробничі посади на місцях розподілу", випускників цих років призначили на керівні посади в Наркомосі, Книжковій палаті України, провідних бібліотеках України та Росії, редакціях газет, обласних бібліотечних колекторах, деякі працювали викладачами ВУІКО і бібліотечних технікумів, інших закладах народної освіти. За перші шість років у виші підготовлено 176 бібліотечних фахівців вищої кваліфікації.

О. Майборода продовжує вести статистику випускників бібліотечного профілю і після реорганізації ВУІКО в Український бібліотечний інститут (1935) та Харківський державний бібліотечний інститут (1939). Згідно його статистичних даних, що відбивають періоди 1936—1941 та 1944—1955 рр., — за роки самостійного існування першого в Україні бібліотечного вищого навчального закладу у ньому та на вечірніх факультетах, філіями в Києві й Одесі підготовлено понад 3,5 тисячі фахівців вищої кваліфікації. Ці статистичні матеріали — надзвичайно цікаві для істориків та бібліотекознавців — дають можливість стверджувати, що протягом перших 30 років фундатор бібліотечної освіти України успішно розвивався: на трьох його факультетах — бібліотекознавства; дитячих та юнацьких бібліотек; бібліографії, восьми кафедрах (зокрема військової підготовки і фізкультури) працювали висококваліфіковані викладачі, функціонувала аспірантура з питань бібліотекознавства. У 1940 р. опубліковано перший випуск "Трудов..."

інституту, підготовлено до друку другий випуск, з травня 1941 р. здійснювалася активна підготовка до проведення авторитетної науково-методичної конференції за участю фахівців провідних бібліотек. Про досягнення інституту, його плани на майбутнє йдеться в статті заступника директора ХДБІ О. Майбороди, опублікованій в останньому передвоєнному номері журналу "Красный библиотечарь" [7]. Але війна перекреслила плани, мрії, долі.

Несприятливе для Червоної Армії розгортання військових дій у перші дні війни і загроза окупації міста зумовили прийняття урядом постанови від 27 червня 1941 р. про евакуацію людей, промислових підприємств, установ і навчальних закладів до східних областей країни. Розпочав роботу відділ з евакуації населення при Харківському облвиконкомі народних депутатів трудящих. Місцем для евакуації Харківського університету Радою з евакуації при РНК СРСР було визначено місто Кзил-Орда Казахської РСР. Туди, згідно з наказом народного комісара освіти УРСР від 17 вересня 1941 р., мав евакуюватися разом з університетом Харківський державний бібліотечний інститут, функціонування якого передбачалося на правах окремого факультету. Але через відсутність викладачів спеціальних дисциплін і будь-якої матеріальної бази це рішення не було виконано, інститут припинив свою діяльність [12, с. 23].

У вересні 1941 р. Олександр Артемович, котрий за станом здоров'я не підлягав мобілізації до армії, виїхав із сім'єю (з дітьми: два і чотири роки) та групою викладачів і студентів Харківського університету до Кзил-Орди. З харків'янами була евакуйована група викладачів і студентів Київського державного університету. Відповідно до наказу Наркомату освіти УРСР від 4 серпня 1941 р. передбачалося, що ці два ВНЗ будуть тимчасово об'єднані на базі Харківського університету [19, с. 104—107]. 19 лютого 1942 р. створений Об'єднаний Український державний університет (ОУДУ). Ректором призначено О. Руську (Київський університет), проректором з навчальної роботи О. Сазонова, з наукової роботи — Й. Кравця (Харківський університет). Навчальну і науково-дослідницьку роботу здійснювали 6 факультетів, 23 кафедри, 80 викладачів. У виші навчалися більше 330 студентів, переважно дівчата [24, с. 85]. Директором бібліотеки ОУДУ було призначено О. Майбороду, якому доручено створити базу навчально-методичної літератури для забезпечення навчального процесу. Олександр Артемович узгоджував використання прибулими фондів бібліотеки Кзил-Ординського педагогічного інституту, в одному з корпусів якого розмістився університет. З одержанням бюджетних коштів керівництво ВНЗ відрядило О. Майбороду для придбання необхідної навчальної літератури. У листі до дружини 31.03.1942 р. з Ташкента він повідомив, що відібрав літературу в магазинах міста на 5 тис. крб. Окрім цього, директор бібліотеки відвідував ВНЗ Чимкента, Алма-Ати, Семипалатинська, Бійська, які виділяли зі своїх фондів дублетну літературу, організував її транспортування. Водночас за дорученням ректорату вишу він здійснював копітку роботу з набору абітурієнтів для вступу до ОУДУ, контактуючи з органами народної освіти, директорами шкіл. Восени 1942 р. університет поповнили 203 студенти. Збільшився фонд бібліотеки ОУДУ. За клопотанням Олександра Артемовича до неї надходить навчальна література з різних вищих навчальних закладів — Казахського, Середньоазіатського (Ташкентського), Саратовського університетів, Самаркандського педагогічного інституту. О. Майборода поставлене перед ним завдання виконав, створивши в ОУДУ необхідну для забезпечення навчального процесу бібліотеку. Невеликого продовольчого пайка, одноразового харчування у їдальні було замало для родини, хворих дітей. Але глава родини розумів: важко було усім.

На початку 1942 р. на ім'я ректора ОУДУ надійшла телеграма Наркомпросу з пропозицією направити О. Майбороду до м. Уфа з метою очолити евакуйовану Книжкову палату України. Але його не покидає думка піти на фронт у діючу армію, де він буде кориснішим у складні для Вітчизни часи. Доля надала Олександру Артемовичу таку можливість. Невдовзі він вступив до Вищого військово-політичного інституту (Москва), який за програмою військового часу закінчив уже в березні 1943 р. у званні капітана. О. Майбороду направили у резерв Головного політичного управління з подальшим використанням на партійно-політичній роботі. Із червня 1943 р. О. Майборода — заступник командира батальйону. Із радістю він сприйняв повідомлення про визволення від гітлерівців рідного міста і прохав дружину повернутися до Харкова разом з університетом. Керівництво ВНЗ, який готувався до реевакуації, не залишило родину Олександра Артемовича без опіки. У листі до дружини він писав: "Ми на передовій, розширюємо плацдарм на правому березі Дніпра. Живу в бліндажі". Зі своїми бойовими товаришами брав участь у форсуванні Дніпра, де його було контужено. А далі — просування з діючою армією вперед — на Захід:

Румунія, Польща, Чехословаччина, Німеччина, де й святкував Перемогу. 18 травня 1945 р. О. Майбороду нагороджено орденом Червоної Зірки.

Завершував військову службу Олександр Артемович уже у Відні. Тільки 21 січня 1946 р. вийшов наказ про його демобілізацію. Але до повернення було ще далеко. У великих військових об'єднаннях визволених країн створювали військово-політичні курси. О. Майборода залишили для розроблення їхньої методичної бази, підготовки групи лекторів, з метою організації курсів виїздив в Угорщину, Чехословаччину, Німеччину. Майже три місяці у Відні були найскладнішими. В одному з листів до дружини він писав: "У Відні весна. На північ до нас летять журавлі. Набрид Відень, зарубіжні відрядження. Немає рідніших за свій край, свою родину, дорогих серцю людей". Він турбувався про відновлення свого інституту, подальшу педагогічну роботу.

16 березня 1946 р. Олександр Майборода повернувся до Харкова. У рідному місті тривало відновлення зруйнованого фашистськими загарбниками народного господарства, зокрема й навчальних закладів. Уже 1 листопада 1943 р. розпочалося навчання у першому на визволеній території України Харківському університеті. У жовтні 1943 р. поновив свою діяльність бібліотечний факультет, відкритий при Харківському педагогічному університеті ім. Г. С. Сковороди. Тут, навіть у неймовірно складних умовах, було створено можливість подовжити навчання тим, хто повернувся з війни, перервавши навчання через різні причини. "У холодних, промерзлих аудиторіях, за відсутності меблів студенти писали конспекти, притулившись на підвіконнях. А ті, кому не пощастило зайняти ці місця, писали, поклавши конспекти на спину товаришів. Але ми були щасливими. Молоді, веселі, ми, як губка, всмоктували знання", — згадувала зрахована на третій курс бібліотечного факультету учасниця війни, згодом проректор ХДБІ Л. Жаворонкова [25, с. 13]. У червні 1945 р. у Харкові вже були відновлено роботу 12 районних і 83 відомчих бібліотек [17, с. 14]. У Харківському педагогічному інституті ім. Г. С. Сковороди за воєнні й перші повоєнні роки здобули вищу бібліотечну освіту 146 фахівців, (у 1944 — 20; 1945 — 41; 1946 — 35; 1947 — 50). Після повернення до міста О. Майборода завідував сектором систематизації науково-бібліографічного відділу Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка, з 1 травня 1946 р. по 1 вересня 1947 р. займав посаду декана бібліотечного факультету Харківського педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди.

У важких умовах перших повоєнних років, організуючи навчальний процес, Олександр Артемович докладав неабияких зусиль для відновлення Державного бібліотечного інституту (добір професорсько-викладацького персоналу, складання навчальних планів, кошторису, формування матеріально-технічної бази). Постановою Ради Міністрів УРСР від 26 травня 1947 р. діяльність ХДБІ була поновлена [18, с. 68—69]. О. Майбороду з викладачами фахових дисциплін перевели з Харківського педагогічного інституту ім. Г. С. Сковороди до Бібліотечного інституту. 3 10 липня 1947 р. наказом по Комітету в справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР його призначено заступником директора з навчально-наукової роботи Харківського бібліотечного інституту. І знову складна адміністративна, організаційно-методична робота з організації діяльності інституту в нових умовах.

З 1951 по 1953 рр. Олександр Артемович — декан улюбленого бібліотечного факультету. Як людина відповідальна і кваліфікована він приділяв значну увагу організації

ефективної діяльності новостворених кафедр, ретельно підбирав їх кадровий склад, працював на усіх важливих ділянках громадської роботи. Так, у 1949—1950 навчальному році у структурі інституту виникла нова кафедра — "Організація бібліотечних фондів і каталогів" з 8 штатними викладачами. З першого дня роботи цього структурного підрозділу його завідувачем призначається О. Майборода, який формує потужне ядро блискучих викладачів-каталогознавців та фондознавців: Д. Кумок, А. Ашукін, Л. Котенко, Є. Тамм та ін. Але у 1953 р. за станом здоров'я Олександр Артемович змушений залишити усі керівні посади й працювати в інституті лише старшим викладачем. 2 березня 1963 р. рішенням ученої ради ХДБІ його обрали на посаду виконувача обов'язків доцента.

21 вересня 1963 р. Харківський державний бібліотечний інститут на відкритому засіданні вченої ради врочисто відзначив 60-річчя з дня народження і 30-ліття педагогічної діяльності Олександра Артемовича. 22 лютого 1967 р. Указом Президії Верховної Ради СРСР він був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. У 1968 р. за станом здоров'я відомий український бібліотекознавець завершив свою педагогічну діяльність. 24 серпня 1985 р. Олександр Артемович помер.

Він пройшов великий шлях — від сільського бібліотекаря до організатора і керівника вищої бібліотечної освіти, діяльність якого протягом 40 років була пов'язана з першим в Україні бібліотечним вищим навчальним закладом. Відновити маловідомі сторінки життя і діяльності цієї непересічної особистості допомогли спогади його дітей — Юлії Олександрівни Калієвської-Майбороди, Аліма Олександровича Майбороди і надані ними архівні документи. Їхні розповіді домалю-

вали-портрет невтомного трудівника на освітянській ниві, патріота бібліотечної справи, закоханого в справу життя, люблячого чоловіка і батька, людини мужньої та стриманої. Фронтіві трикутники, адресовані рідним і близьким, містять інформацію про минуле, відтворюють дух епохи, мають історичну цінність. Час відновлення історичної правди спонукає нас поспішати, поки ще збереглися документи, є можливість слухати спогади дітей і близьких. Свідків покоління, будівників бібліотечної освіти, яке пододало тягар війни, повосенних часів, залишилося замало. Необхідно повернути імена скромних, маловідомих і невідомих наших колег, початківців, котрі стояли біля її витоків, сприяли її розвитку. Це необхідно для того, щоб не перервався зв'язок часів, який відновити важко, а остаточно втратити легко. Будемо пам'ятати! Але найкраще про Олександра Артемовича Майбороду розкажуть його праці, список яких ми наводимо у нашій публікації.

Праці О. А. Майбороди

1. Про кабінет бібліотечної роботи // Політосвітник. — 1929. — № 2. — С. 2.
2. Перебіг бібліотечного походу по Харківщині // Політосвітник. — 1930. — № 1—3. — С. 4.
3. 18 випускників-бібліотекарів [Харківського інституту політпросветработи] // Красный библиотекарь. — 1930. — № 7/8. — С. 100—101.
4. Програма короткотермінових курсів по підготовці бібліотечного активу на підприємстві // Бібліотека у соцбудівництві. — 1933. — № 5. — С. 35—45.

5. Підсумки першого періоду на бібліотечному факультеті / О. Майборода // За масову комосвіту. — 1934. — № 30. — С. 6.
6. Скасти зачет на "відмінно" // За більшовицькі бібліотечні кадри. — 1935. — № 7. — С. 4—5.
7. Харьковский государственный библиотечный институт // Красный библиотекарь. — 1941. — № 6. — С. 34—37.
8. Благодарная специальность [библиотекарь] // Красное знамя. — 1950. — № 40. — С. 3.
9. Харьковский библиотечный институт // Библиотекарь. — 1956. — № 4. — С. 32—34.
10. Kharkov library institute // Libran science abstracts. — 1956. — № 4.
11. Тепла зустріч : [про зустріч випускників ВУЖО з Н. К. Крупською] // Вечірній Харків. — 1969. — 24 лют. — С. 2.
12. Підготовка культосвітніх працівників в Харківському бібліотечному інституті / О. І. Євсєєв, А. П. Виноградов, О. А. Майборода // Учені записки Харківського державного бібліотечного інституту. — 1957. — Вип. 3. — С. 3—51.
13. Книга про книги, 1917—1963 : (бібліографія бібліографії). Техніка. Промисловість. Транспорт. Комунальне господарство : бібліогр. покажч. / Кн. палата Укр. РСР ; [уклад.: З. І. Злобіна, А. І. Козлова, О. А. Майборода та ін.]. — Х. : Кн. палата УРСР, 1964. — 246 с.
14. Бібліотечні інститути // УРЕ. — 1959. — Т. 1. — С. 553—554.
15. Видання творів В. І. Леніна на Україні (1894—1970) : бібліогр. покажч. / уклад.: П. М. Шморгун, А. І. Ручка, О. А. Майборода [та ін.] ; відп. ред. П. М. Шморгун. — Х. : Кн. палата України, 1971. — 710 с.

Список використаної літератури

16. Комский С. Подготовка и переподготовка библиотечных кадров на Украине / С. Комский // Красный библиотекарь. — 1936. — № 7/8. — С. 15—19.
17. Трудящиеся Харьковской области в годы Великой Отечественной войны. — Х. : Кн. изд-во, 1960. — С. 141.
18. Харьковский государственный институт культуры, 1929—1979 / под ред. А. Л. Оприщенко. — Х. : Высш. шк., Изд-во при Харьк. ун-те, 1979. — 72 с.
19. Киевский университет : док. и материалы. — К. : Вища шк., 1984. — 189 с.
20. Самійленко Т. П. Бібліотечний факультет ХДІК. Хроніка / Т. П. Самійленко // Бібліотекознавство і бібліографія. — 1989. — Вип. 29. — С. 126—127.
21. Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1947—1998). Ч. 1. Бібліографічний покажчик / Харків. держ. акад. культури ; [уклад.: С. В. Євсєєнко та ін.]. — Х. : ХДАК, 2000. — 398 с. — Про О. А. Майбороду: с. 107.
22. Кушнарєнко Н. М. Фундатор бібліотечної освіти в Україні / Н. М. Кушнарєнко // Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. — 2004. — Вип. 2. — С. 110—123.
23. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за 200 років / [В. С. Бакіров та ін.]. — Х. : Фоліо, 2004. — 750 с.
24. Журавський Ю. Й. Харківський університет у роки Великої Вітчизняної війни : монографія / Ю. Й. Журавський, Б. П. Зайцев, Б. К. Мигаль. — 2-ге вид., виправл. і доповн. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. — 200 с.
25. Грипась В. Бинти та йод замість книжок. Історія фронтової медсестри : [про проректора Харків. держ. акад. культури, бібліографа Л. О. Жаворонкову] / В. Грипась, Н. Березюк // Слобідський край. — 2011. — 22 жовт. — С. 13.

Освещается жизненный и творческий путь известного украинского библиотековеда Александра Артемовича Майбороды в связи со 110-летием со дня его рождения

Life and career of the famous Ukrainian library scientist Alexander Mayboroda is described in connection with the 110th anniversary of his birth

Надійшла в редакцію 16 липня 2013 року